

Regelbunden tillsyn i Fågelviksgymnasiet

Gymnasieskola

Gymnasiesärskola

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Tibro kommun och besökt Fågelviksgymnasiet den 21 och 22 januari 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Regelbunden tillsyn](http://www.skolinspektionen.se/Regelbunden_tillsyn)).

På de punkter där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har kommunen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 28 augusti 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Fågelviksgymnasiet, dels den information som samlats in under besöket. I Fågelviksgymnasiet intervjuades rektorer, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorerna har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Fågelviksgymnasiet

Fågelviksgymnasiet	Antal elever
Gymnasieskola	693
Gymnasiesärskola	20

Källa: Skolans gymnasiechef

Utbildningen vid skolan omfattar 11 nationella program: Barn- och fritidsprogrammet (BF) med inriktningarna fritid samt pedagogisk och social verksamhet, Byggprogrammet (BP) med inriktningen husbyggnad, Elprogrammet (EC) med inriktningarna elektronik, elteknik samt datorteknik, Estetiska programmet (ES) med inriktningen bild och formgivning, Fordonsprogrammet (FP) med inriktningarna karosseri, personbilsteknik samt transport, Industriprogrammet (IP) med den lokala och riksrekryterande inriktningen möbelsnickarutbildning, Medieprogrammet (MP) med inriktningen medieproduktion, Naturvetenskapsprogrammet (NV) med inriktningarna naturvetenskap, matematik och datavetenskap samt miljövetenskap, Samhällsvetenskapsprogrammet (SP) med inriktningarna ekonomi, kultur, samhällsvetenskap och språk samt Teknikprogrammet (TE) med den lokala inriktningen teknik i datormiljö. Om inget annat sägs är inriktningen nationell.

På skolan finns också det specialutformade och riksrekryterande programmet Inredning och hantverk (SMHV).

Vid Fågelviksgymnasiet finns en riksrekryterande idrottsutbildning (motorcykel) som innebär att idrottare inom motocross erbjuds möjlighet att kombinera idrott och studier då de inom ramen för det individuella valet har specialidrott. Elever kan kombinera studier på samtliga program med denna möjlighet.

Dessutom har Fågelviksgymnasiet det individuella programmet (IV) som först och främst förbereder elever för studier på ett nationellt eller specialutformat program.

Vidare finns gymnasiesärskolan med de nationella programmen Estetiska programmet (ES-sär), Fordonsprogrammet (FP-sär) och Industriprogrammet (IP-sär) samt det Specialutformade programmet (SM-sär).

Verksamheten vid Fågelviksgymnasiet bedrivs inom ett begränsat geografiskt område i centralorten Tibro men vid tre olika enheter.

Skolans lärare är huvudsakligen organiserade i ämnesövergripande arbetslag, men har också en tillhörighet i sin ämnesgrupp. Många lärare undervisar på flera program.

Eleverna kommer huvudsakligen från Tibro men det finns också från angränsande kommuner.

Skolans profil är internationell i flera bemärkelser och internationalisering är en stor del i utvecklingsarbetet. Skolan samarbetar med partnerskolor i bland annat Belgien, Estland och Tyskland. Dessutom ansvarar Fågelviksgymnasiet för ett biståndsprojekt som bl.a. innebär möjligheter för såväl lärare som elever att på plats i Colombia ta del av uppbyggnaden av en skola där.

Bedömningar

1 Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens mål, programmålen och kursplanernas mål.

Tabell 2: Resultatmått för elever som fick slutbetyg respektive läsår

	Fågelviksgymnasiet					Kommun- grupp ¹	Riket	
							Fristående skolor	Kommunala skolor
	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2008	2008
Barn- och fritidspro- grammet (BF)								
Genomsnittlig betygs- poäng	11,2	11,2	11,1	10,4	13,7	12,9	14,4	12,7
Andel (%) med grund- läggande behörighet till universitets- och hög- skolestudier	75	..	61	..	100	86	93	84
Byggprogrammet (BP)								
Genomsnittlig betygs- poäng	11,1	12,6	12,3	11,9	11,4	12,6	11,7	12,3
Andel (%) med grund- läggande behörighet till universitets- och hög- skolestudier	91	100	100	80	83	95	85	92

¹ Uppgifter baserade på samtliga kommunala skolor i kommungruppen

4 (21)

	Fågelviksgymnasiet					Kommun- grupp	Riket	
							Fristående skolor	Kommunala skolor
	2004	2005	2006	2007	2008		2008	2008
Elprogrammet (EC))								
Genomsnittlig be- tygspoäng	13,2	11,8	13,4	13,2	13,0	11,9	12,0	12,2
Andel (%) med grundläggande behö- righet till universitets- och högskolestudier	100	77	100	100	93	83	78	89
Estetiska programmet (ES)								
Genomsnittlig be- tygspoäng	15,6	16,1	15,4	16,4	15,5	14,8	15,1	14,9
Andel (%) med grundläggande behö- righet till universitets- och högskolestudier	92	100	93	100	100	96	91	91
Fordonsprogrammet (FP)								
Genomsnittlig betygs- poäng	11,7	11,7	11,7	11,4	11,4	11,5	11,7	11,6
Andel (%) med grund- läggande behörighet till universitets- och hög- skolestudier	79	85	76	83	83	77	85	83
Industriprogrammet (IP)								
Genomsnittlig betygs- poäng	.	10,7	12,1	9,7	10,5	12,1	14,7	11,7
Andel (%) med grund- läggande behörighet till universitets- och hög- skolestudier	.	..	..	..	..	85	93	78

	Fågelviksgymnasiet					Kommun- grupp	Riket	
							Fristående skolor	Kommunala skolor
	2004	2005	2006	2007	2008		2008	2008
Medieprogrammet (MP)								
Genomsnittlig be- tygspoäng	11,8	13,9	12,7	11,7	13,0	13,4	13,2	13,5
Andel (%) med grundläggande behö- righet till universitets- och högskolestudier	..	94	88	..	100	89	84	87
Naturvetenskapspro- grammet (NV)								
Genomsnittlig be- tygspoäng	15,3	16,9	16,0	17,1	15,7	16,0	16,6	16,2
Andel (%) med grundläggande behö- righet till universitets- och högskolestudier	100	100	100	100	93	97	95	96
Samhällsvetenskaps- programmet (SP)								
Genomsnittlig betygs- poäng	14,5	15,6	14,6	14,9	14,9	15,1	15,1	14,7
Andel (%) med grund- läggande behörighet till universitets- och hög- skolestudier	90	92	91	95	89	97	91	92
Teknikprogrammet (TE)								
Genomsnittlig betygs- poäng	13,7	13,6	14,2	15,3	12,4	14,0	13,7	14,0
Andel (%) med grund- läggande behörighet till universitets- och hög- skolestudier	95	74	95	96	..	95	89	90

	Fågelviksgymnasiet					Kommun- grupp	Riket	
							Fristående skolor	Kommunala skolor
	2004	2005	2006	2007	2008		2008	2008
Specialutformade program								
Genomsnittlig be- tygspoäng	.	.	.	.	15.8 ²	.	.	14,4
Andel (%) med grundläggande behö- righet till universitets- och högskolestudier	.	.	.	.	.	.	.	91
Totalt								
Genomsnittlig be- tygspoäng	13,5	14,0	13,7	13,6	13,5	14,1	14,2	14,0
Andel (%) med grundläggande behö- righet till universitets- och högskolestudier	89	87	90	84	88	90	88	89

Källa: Skolverkets officiella statistik

. = Uppgift saknas

.. = Uppgift kan ej visas, då resultatuppgiften baseras på färre än 10 individer

Kommentar och bedömning:
Eleverna som börjar vid Fågelviksgymnasiet har varierande meritvärden från årskurs 9. Å ena sidan finns det elever som vid intagningen läsåret 2008/09 hade mycket höga meritvärden³, å andra sidan finns elever som togs in med 30 poäng. Bland annat av elevernas meritvärden kan förstås att eleverna har mycket olika förutsättningar för att nå målen i läroplanen och kursplanerna. Vid en jämförelse med riket framkommer att det totalt genomsnittliga betygsvärdet när eleverna slutar gymnasieskolan i Tibro är betydligt lägre än motsvarande värde i riket för år 2008, vilket framgår av tabell 2. Andel elever med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier är däremot i nivå med riksgenomsnittet.

² Av skolan redovisad uppgift

³ Meritvärdet räknas fram genom att bokstavsbetygen översätts till siffror där MVG ger 20, VG 15 och G 10 poäng. Därefter räknas de 16 bästa betygen samman och ger det så kallade meritvärdet. En elev som har minst 16 betyg kan alltså ha högst 320 och minst 160 poäng i meritvärde.

En närmare granskning av betygsresultat per program visar att resultaten varierar över tid. Granskningen ger följande bild för avgångseleverna läsåret 2007/08:

Såväl det genomsnittliga betygsvärdet som andel elever med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier ligger i nivå med eller högre än riksgenomsnittet vad gäller flertalet program, men det finns undantag. Det genomsnittliga betygsvärdet är påtagligt lägre än motsvarande värde i riket vid BP, IP, NV och TE. Dessutom är andelen elever med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier tydligt lägre än riksgenomsnittet vid BP. Det är alltså såväl vid teoretiskt som praktiskt inriktade program som betygsresultaten är lägre än riksgenomsnittet.

Officiell statistik finns inte att tillgå för individuella program (IV) och gymnasiesärskolan. Dokumentstudier och intervjuer med lärare visar dock att flertalet av eleverna vid individuella program når målen för utbildningen och kan därmed söka nationella program. Inspektörerna konstaterar att skolan inte följer upp kunskapsresultat vid gymnasiesärskolan.

Med hänvisning till avsnitt 3.4 om kvalitetsarbete bedömer Skolinspektionen att skolan bättre bör analysera skillnader i måluppfyllelse och utifrån resultaten av dessa analyser vidta relevanta åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla kurser/ämnesområden i förhållande till styrdokumentens krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

1.2.2 Varje elev ges minst en gång per termin ett utvecklingssamtal där man med den individuella studieplanen som grund ger en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation/skolsituation.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella kursproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola	X	

Motivering
Inför betygssättningen i kärnämnen svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik ska enligt gymnasieförordningen läraren använda sig av nationellt fastställda prov. Nationellt fastställda prov ska också användas i den avslutande gemensamma karaktärsämneskursen i engelska och matematik. Även i övrigt bör lärarna använda nationellt fastställda prov som ett hjälpmedel för att bedömningsgrunderna ska bli så enhetliga som möjligt över landet. Inspektionen visar att lärarna i enlighet med bestämmelserna använder sig av nationellt fastställda prov inför betygssättningen. Det finns anmärkningsvärda skillnader mellan resultaten vid det nationella kursprovet i matematik A och elevernas slutbetyg i motsvarande kurs, vilket bekräftas av såväl intervjuer som i skolans senaste kvalitetsredovisning. Andel (procent) som vid de nationella kursproven inte når godkänt resultat men som sedan får minst betyget Godkänt (G) var vid exempelvis BF 52, BP 21 och ES 29. Se vidare i avsnitt 1.3.2 om bedömning och betygssättning nedan. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver utreda om de nationella kursproven i tillräcklig omfattning används som ett hjälpmedel för att säkra likvärdigheten i betygssättningen.

1.3.2 Lärarna utgår vid bedömning och betygssättning från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola	X	

Motivering
Enligt läroplanen för de frivilliga skolformerna uttrycker betyget i vad mån den enskilde eleven har uppnått de kunskapsmål som uttrycks i kursplanen för respektive kurs och som definieras i betygskriterier.

Intervjuer med rektorer och lärare visar att det finns systematiska rutiner för att säkerställa en likvärdig och rättvis betygssättning huvudsakligen inom varje enskilt program. Det finns i de flesta ämnen ett flertal lärare och några lärare undervisar på mer än ett program. I ämnesgrupperna jämförs betyg och bedömningar. Ofta används medbedömare vid prov och inlämningsuppgifter. I de ämnen som har nationella prov jämförs resultaten vid dessa med elevernas kursbetyg.

Det finns dock inget systematiserat samarbete inom ett program, mellan program eller med andra skolor för att kvalitetssäkra betygen vad gäller andra kurser än matematik A och svenska B. Intervjuer med såväl elever och lärare som rektorer vid olika program visar att de ställer sig mycket tveksamma till huruvida kravnivån är densamma vid betygssättning i kurser som är gemensamma. Det framkommer farhågor för såväl för låga som för höga krav.

Inspektörerna vill i sammanhanget också peka på de påtagliga skillnader mellan resultaten vid de nationella kursproven och elevernas slutbetyg i motsvarande kurs som belyses i föregående avsnitt.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste förbättra arbetet för att säkerställa en likvärdig och rättvis betygssättning. Skolinspektionen vill framhålla vikten av att detta arbete innefattar såväl gemensamma kärnämneskurser som karaktärsämneskurser.

1.3.3 Betyg sätts och utfärdas, intyg och studieomdömen utfärdas samt betygskatalog förs enligt författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola	X	

Motivering

Enligt gymnasieförordningen ska betyg sättas på varje avslutad kurs. Definitionen av begreppet kurs och frågan om när en kurs ska anses avslutad så att betyg ska sättas framgår inte av författningarna. I förarbetena finns emellertid på flera ställen en klar anknytning mellan begreppet kurs och undervisningstid. Här framkommer att riksdagens beslut avseende undervisningstid även riktar sig till dem som gör kursplaner eftersom det antal timmar undervisning, som kursen har tilldelats, avgör för dem som utarbetar och fastställer kursplaner vilken kunskapsnivå, som det är rimligt att eleverna ska nå. Vidare framkommer att kursutformningen ger möjligheter att redan från början låta eleverna välja grupper beroende på om de behöver mer eller mindre undervisningstid för att nå målen i kursplanen.

Alla elevers rätt till en likvärdig utbildning är en grundläggande princip i svenskt skolväsende. Förutom i skollagen finns principen också införd i läroplanen, under rubriken "Grundläggande värden".

Intervjuer med rektorer och lärare samt dokumentstudier visar ett flertal exempel på att om en elev efter att den lärarledda undervisningen i en kurs har avslutats anses kunna förbättra uppnådda resultat, så bereds han/hon tillfälle till detta genom att förlänga kursen. I skolans senaste kvalitetsredovisning framkommer exempelvis att "man på vissa program har elever som av en eller annan anledning inte varit färdig med kursen, och då har vi förlängt den". Detta betyder att betyg inte sätts efter avslutad kurs.

Skolan anser att tiden på detta sätt inte blir en hämmande faktor, utan en elev som av olika orsaker behöver längre tid för att på bästa sätt tillgodogöra sig kunskapsstoffet får möjlighet till detta. Elevers betyg förs in i betygskatalogen när kursen enligt skolans synsätt är avslutad, vilket bekräftas av dokumentstudier. Inspektörerna ser nämnda exempel som ett sätt att kringgå bestämmelserna om att betyg ska sättas i anslutning till avslutad kurs.

Enligt inspektörernas mening ger ovan redovisade förarbetsuttalanden stöd för bedömningen att en kurs ska anses vara avslutad när undervisningen har upphört och därmed att betygssättning ska ske i anslutning till denna tidpunkt. Målen i kursplanerna har en koppling till gymnasiepoängen i respektive kurs och betygskriterierna för varje kurs ska i sin tur baseras på de krav som uppställs i kursplanen.

Förlängd kurs strider mot de överväganden som ligger bakom principen om alla elevers rätt till en likvärdig utbildning. Likvärdigheten är ett centralt begrepp i svensk lagstiftning. Alla elever ska ges samma möjligheter att nå ett visst betyg, oavsett vilken skola de går i. Dessutom ska elever, som har svårt för enstaka ämne men där eleven inte kan sägas ha så stora problem med sina studier att denne kan beviljas reducerat program, istället får stöd i sin utbildning. En elev som har uppenbara svårigheter att följa undervisningen kan också gå om en kurs.

Skolinspektionen bedömer det som otillfredsställande att elever bereds tillfälle att förlänga kurser. Skolan måste fortsättningsvis sätta betyg på varje avslutad kurs.

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens strävansmål, programmålen och kursplanernas mål anger inriktningen för skolans utbildning.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola	X	

Motivering
Enligt läroplanen för de frivilliga skolformerna anger mål att sträva mot inriktningen på skolans arbete. De anger därmed en önskad kvalitetsutveckling i skolan. Mål att uppnå uttrycker vad eleverna minst ska ha uppnått när de lämnar skolan. Av gymnasieförordningen framgår dessutom att det för vart och ett av de nationella programmen finns program mål som regeringen fastställer. Ett specialutformat program som erbjuds en grupp elever ska ha program mål som fastställs av kommunen. Program mål ska garantera att programmets olika delar hänger samman och bildar en helhet. Dess uppgift är att sätta in kurserna i ett sammanhang och markera att kärn- och karaktärsämnena hänger ihop. Det är skolans och skolhuvudmannens ansvar att eleverna ges möjlighet att uppnå dessa mål. Kunskapssynen och synen på lärandet i skolan speglar förvisso huvudsakligen dem som uttrycks i läroplanen och kursplanerna men det finns enligt inspektörernas bedömning alltför stora variationer beroende på program, lärare och ämne. Intervjuer med såväl lärare och skolläda ning som elever visar att det finns skillnader i exempelvis elevernas kunskap om såväl läroplanens som programmets och kursplanernas mål. När elever och lärare inte i varje program och kurs gör en gemensam tolkning av målen i läroplanen, kursplanernas mål eller program mål får eleverna inte ett verkligt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen. Vidare uppvisar undervisningen skillnader i samverkan mellan olika ämnen, vilket innebär att samtliga elever inte ges den möjlighet till helhetsperspektiv som ett flertal av program målen tydligt förordar. Skolinspektionen bedömer att skolan bättre bör följa upp att verksamheten utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Se också vidare i avsnitt 1.4.2 om elevernas inflytande över hur deras utbildning utformas och möjligheter till att kunna påverka, vara delaktiga och ta ansvar nedan.

12 (21)

1.4.2 Eleverna har inflytande över hur deras utbildning utformas och ges möjlighet att kunna påverka, vara delaktiga och ta ansvar.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola	X	

Motivering
Elevernas möjligheter att utöva inflytande på undervisningen och ta ansvar för sina studieresultat förutsätter enligt läroplanen för de frivilliga skolformerna att skolan klargör utbildningens mål, innehåll och arbetsformer, liksom vilka rättigheter och skyldigheter eleverna har. Dessutom ska de demokratiska principerna att kunna påverka, vara delaktig och ta ansvar omfatta alla elever. Vidare ska läraren utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inlärninng och sitt arbete i skolan. Inspektörerna vill i detta sammanhang hänvisa till vad som skrivs ovan om elevernas kunskap om de nationella målen för utbildningen. Det finns för stor skillnad i elevers vetskap om målen beroende på program, ämne och lärare. Det finns därmed också elever som inte vet vad de kan ta ansvar för och ha inflytande över samt om de blir rättvist bedömda. Den regelbundna tillsynen visar att samtliga program kan komma längre i sitt arbete mot de nationella målen och riktlinjerna för utbildningen. Inspektörerna vill ändå nämna NV som ett exempel på detta, där finns det stora variationer vad gäller elevernas möjligheter till ett verkligt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen beroende på ämne och lärare. Det är i alltför många ämnen/kurser läraren eller läromedlet som styr undervisningen. Dessutom visar tillsynen att det finns lärare vid NV som bättre bör utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inlärninng och sitt arbete i skolan. Exempel på detta är när lärare ifrågasätter om elever som "enbart" uppnår betyget Godkänd (G) i kursen matematik A ska fortsätta sina studier vid NV. Skolinspektionen bedömer därför att skolan bättre bör arbeta för att öka elevernas kännedom om de nationella målen för utbildningen för att därigenom också förbättra elevernas möjligheter till ansvar och inflytande över sin utbildning, oberoende av program, lärare och ämne.

- 1.4.3** Skolan strävar mot att varje elev utvecklar en insikt om sitt eget sätt att lära och en förmåga att utvärdera sitt eget lärande. Eleverna i gymnasiesärskolan utvecklar sin självkännedom och sin förmåga till individuell studieplanering.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

- 1.4.4** De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna och med det omgivande samhället för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

- 1.5.1** Skolans undervisning anpassas till den enskilde elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

- 1.5.2** Särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

- 1.5.3** Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola	X	

14 (21)

Motivering
Om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att en elev kan vara i behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn enligt gymnasieförordningen se till att behovet utreds. Om utredningen visar att en elev behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas.
Intervjuer med personal samt dokumentstudier visar att behov av åtgärdsprogram inte utreds vid skolan, vilket bekräftas av skolledningen. Åtgärdsprogram upprättas utan att en utredning om elevens behov av särskilt stöd genomförs.
Skolinspektionen bedömer att rektorn måste se till att utredning om elevens behov av särskilt stöd ligger till grund då åtgärdsprogram upprättas.

1.5.4 Skolans individuella program förbereder först och främst eleven för studier på ett nationellt eller specialutformat program och följer en fastställd plan.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	

2 Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola		X

Motivering
Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphörde att gälla den 1 januari 2009. Därefter gäller i stället 14 a kap. skollagen (1985:1100, ändrad genom 2008:571) och den nya diskrimineringslagen (2008:567). Detta innebär att skolorna från och med den 1 januari 2009 behöver iaktta två olika lagstiftningar för att garantera samma materiella skydd mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det finns inget som hindrar att skolan/verksamheten för samman de planer som ska upprättas till ett dokument. Det innebär således att kraven på årlig plan mot kränkande behandling och likabehandlingsplan i skolan/verksamheten kan uppfyllas i en och samma plan. Huvudmannen ska enligt skollagen bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever och se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling i varje verksamhet. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. Barn och elever vid den verksamhet för vilken planen gäller ska enligt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling medverka vid upprättandet, uppföljningen och översynen av den årliga planen mot kränkande behandling enligt skollagen. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. En sådan redogörelse förutsätter att skolan först gör en kartläggning av den egna verksamheten som man kan utgå ifrån. Fågelviksgymnasiet har en likabehandlingsplan. Planen kan dock inte till fullo anses motsvara en sådan årlig plan mot kränkande behandling som lagen kräver då det exempelvis i planen inte anges tydligt och konkret vilka åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling vid den här skolan. Om planen ska fungera som ett aktivt verktyg i arbetet med normer och värden krävs en anpassning till den aktuella situationen vid varje skola. Skolinspektionen bedömer att Fågelviksgymnasiets likabehandlingsplan ännu inte uppfyller de krav som ställs på en årlig plan mot kränkande behandling.

Se också vidare i den för kommunen övergripande rapporten.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Den regelbundna tillsynen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar och den erbjudna undervisningstiden kan redovisas.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola	X	

Motivering

Den undervisning och verksamhet som ska förekomma för en elev vid genomgång av ett program kallas enligt gymnasieförordningen fullständigt program (2 500 poäng).

Intervjuer och dokumentstudier visar att det vid Fågelviksgymnasiet finns nationella program som är utökade till följd av poängplaner som gäller när eleverna påbörjar sina studier. Programmen IP omfattar obligatoriskt 2 600 poäng, FP 2 550 poäng och NV med inriktning data och matematik obligatoriska 2 550 poäng. Eleverna vid dessa program deltar i kurser som ligger utanför bestämmelserna om ett fullständigt program (2 500 poäng), men detta deltagande är inte frivilligt. Detta är inte i enlighet med bestämmelserna. Däremot är det inget som hindrar att en elev får delta frivilligt i undervisning i en eller flera kurser som ligger utanför elevens fullständiga program, om eleven kan antas kunna tillgodogöra sig undervisningen på ett tillfredsställande sätt på såväl fullständigt som utökat program. Se vidare punkt 3.1.4 och den för kommunen övergripande

rapporten.

3.1.3 Skolans specialutformade program uppfyller författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

3.1.4 Skolans lokala kurser uppfyller författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola	X	

Motivering

Styrelsen för utbildningen får enligt gymnasieförordningen besluta om att inrätta lokala kurser. En lokal kurs ska ge kunskaper i ett eller flera ämnen inom ett bestämt kunskapsområde och svara mot sådana behov som inte tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan. Kursplaner liksom betygskriterier för lokala kurser ska fastställas av styrelsen för utbildningen. Av en sådan kursplan ska framgå dels kursens mål, dels den kunskapsnivå som alla elever minst ska ha uppnått vid kursens slut. Betygskriterierna preciserar vilka kunskaper som enligt kursplanen krävs för att eleven ska få något av betygen Godkänd, Väl godkänd respektive Mycket väl godkänd.

Lokala kurser kan ha vissa negativa konsekvenser för eleven. En elev som har betyg i en lokal kurs kan inte göra provning i kursen i en annan kommun. Vidare kan betyg i lokal kurs inte räknas som tilläggskomplettering vid ansökan till högskolan, enligt Verket för Högskoleservice. (Tilläggskompletteringar är betyg i nya kurser som eleven inte har i sitt slutbetyg. Den sökande till högskolan får tillgodoräkna sig betyg från nationella kurser från tilläggskompletteringar om de höjer jämförelsetalet.)

Vid Fågelviksgymnasiet finns det 16 lokala kurser. Inspektörerna har granskat ett stort antal av dessa och bedömer att det finns brister i de flesta av de lokala kursplanerna. Det finns exempelvis lokala kurser där stora delar av innehållet i kurserna återfinns i nationellt fastställda kursplaner. Exempel på detta är de lokala kurserna "Bollspel, regler och taktik" (SH1501), "Styrketräning" (IDH1502), "Aktuell miljövård" (NAM1501) samt "Bistånd" (SH1501). Kursen "Körkortsteori med övningskörning" (TRTE1501) har också ett innehåll som ryms inom det nationella utbudet. Sådan utbildning är dessutom motiverad för yrkesförare inom transportsektorn eller för förare av anläggningsmaskiner. I övrigt ligger inte körkortsutbildning inom ramen för gymnasieskolans uppdrag.

Vidare har kurserna "Internet, grundkurs" (DTR1501) och "Webbdesign och virtuell design" (DTR1502) delvis samma mål som eleverna ska ha uppnått efter kursens slut. Kursen "Internet, grundkurs" saknar dessutom betygskriterier för betyget Mycket väl godkänd (MVG). Dessutom är det för flera lokala kurser oklart om kurserna är förenliga med de nationellt fastställda programmålen.

Det finns också en kurs inom områden som är skolans övergripande ansvar utifrån bland annat läroplanen (Lpf 94), kursen "Livskunskap" (SH1502). Läroplansövergripande mål kan inte utgöra en lokal kurs.

När innehållet i en lokal kurs ryms inom en eller flera nationella kurser kan eleven tillgodogöra sig dubbel gymnasiepoäng för samma kursinnehåll, poäng från både de nationella och den lokala kursen. Därmed får eleven från Fågelviksgymnasiet en konkurrensfördel jämförbart med elever från andra gymnasieskolor i andra kommuner.

De lokala kurserna vad gäller likhet med nationella kurser och kravnivå måste ses över. Se vidare i den för kommunen övergripande rapporten för bedömning av de lokala kurserna.

3.1.5 Skolans lokala inriktningar uppfyller författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	

3.1.6 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering och förberedelse för arbete, boende och fritid i vuxenlivet.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

3.1.7 Utbildningen är avgiftsfri för eleverna med undantag för vissa hjälpmedel eller enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

3.1.8 Ungdomar tas emot i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasiesärskola	X	

3.1.9 Kommunen erbjuder elever inom gymnasiesärskolan ett urval av olika program och antalet platser på programmen anpassas med hänsyn till elevernas önskemål.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasiesärskola	X	

3.2 Personalens utbildning**Bedömningspunkter****3.2.1 Skolans lärare/pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.**

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

3.3 Rektors ansvar**Bedömningspunkter****3.3.1 Rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att utbildningen/verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.**

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

3.3.2 Rektor fattar beslut enligt bestämmelserna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

3.4 Kvalitetsarbete**Bedömningspunkter****3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måloppfyllelsen.**

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola		X

Motivering

Enligt läroplanen måste skolan utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. För att en skola ska utvecklas måste den fortlöpande ifrågasätta sina undervisningsmål och arbetsformer, utvärdera sina resultat och pröva nya metoder.

Fågelviksgymnasiet har ett i några avseenden fungerande kvalitetsarbete. Exempel på detta är skolans arbete "Nyckeltal för ungdomsgymnasiet" och jämförelser mellan resultat vid nationella kursprov och elevernas kursbetyg i motsvarande ämnen.

Med hänvisning till exempelvis de brister som finns i skolans kvalitetsredovisning bedömer inspektörerna att det finns utrymme att förbättra skolans kvalitetsarbete. En nödvändighet i arbetet för att eleverna ska nå kunskapsmålen är att skolan har information om elevernas kunskapsresultat, inte bara på individnivå utan också för elevgrupper, program och skolan som helhet. Informationen är en utgångspunkt för att analysera orsakerna till vilka resultat eleverna når och därifrån utveckla och anpassa undervisning, stödinsatser och andra förutsättningar för lärandet.

Vidare visar inspektionen att skolan inte bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete där man med utgångspunkt i exempelvis kunskapsresultaten systematiskt ifrågasätter sina undervisningsmål och arbetsformer, utvärderar resultat och prövar nya metoder. Skolan följer inte på ett systematiskt sätt upp att undervisningen ligger i linje med nationella mål och riktlinjer. Inspektörerna konstaterar också att personalen inte uppfattar kvalitetsredovisningen som ett instrument för det lokala utvecklingsarbetet.

Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsarbete bör förbättras. Det finns också anledning för skolan att diskutera hur kvalitetsredovisningen ska utvecklas för att vara ett stöd i det lokala kvalitetsarbetet.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola		X

Motivering
Skolans kvalitetsredovisning ska enligt förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser vidta för en ökad måluppfyllelse. Arbete med kvalitetsredovisningen ska främja skolans kvalitetsarbete. Skolans kvalitetsredovisning ska utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Som ett led i uppföljningen och utvärderingen upprättar Fågelviksgymnasiet i Tibro årligen en skriftlig kvalitetsredovisning. Inspektionen visar att skolan måste förbättra uppföljning, analyser och resonemang om åtgärder för förbättringar av kunskapsresultat. Det finns exempelvis ingen systematisk uppföljning och analys av kunskapsresultat i övriga ämnen än matematik och svenska. Inte heller redovisas kunskapsresultat i enskilda kurser som möjliggör jämförelser mellan elevgrupper eller program. Vidare saknas det en jämförelse över tid av medelvärdet (poäng) för slutbetygen per program. Resultat och måluppfyllelse för gymnasiesärskolan redovisas inte. Kvalitetsredovisningen måste i enlighet med bestämmelserna utvecklas att bättre ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse. Inspektörerna konstaterar att personalen inte uppfattar kvalitetsredovisningen som ett instrument för det lokala utvecklingsarbetet. Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller förordningens krav. Se vidare i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:18) om kvalitetsredovisning.

2009-04-29 Göteborg

Thomas Nilsson

Egon Andersson